

Werkplan Forum Standaardisatie 2026

Vergadering: Forum Standaardisatie 24 september 2025

Agendapunt: 2

Documentnummer: FS-250924.2E

Aan: Forum Standaardisatie

Van: Bureau Forum Standaardisatie

Bijlagen: n.v.t.

Rechten: [CC0 publieke domeinverklaring](#)

Concept Werkplan FS 2026

Kan het Forum instemmen met het werkplan? U kunt uw majeure aanvullingen doorgeven aan de bureausecretaris Huib Snijders.

Ter besluitvorming: Het werkplan wordt op 10 december a.s. ter besluitvorming voorgelegd aan het Forum.

Inleiding

Dit werkplan beschrijft de activiteiten van het Forum Standaardisatie voor het jaar 2026, voortkomend uit de taken zoals vastgelegd in het huidige Instellingsbesluit Forum Standaardisatie, aangevuld met door de beleidsopdrachtgevers en door het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) opgedragen taken.

De overheid staat voor grote maatschappelijke opgaven en digitalisering is hierbij een cruciale sleutel tot oplossingen. De noodzaak tot verandering is hoog, met een duidelijke roep om gerichte centrale regie. Het kabinet benadrukt een andere aanpak met focus op gezamenlijke versnelling, omdat burgers en ondernemers één overheid zien.

De Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS) introduceert een versterkte aanpak op het afspreken, invoeren en handhaven van (digitale) standaarden. Dit is inclusief ondersteuning bij het invoeren daarvan. En geeft invulling aan de maatschappelijke opgave en prioriteert onderwerpen met de grootste urgentie en impact, waaronder: gezamenlijk inzetten van cloudtechnologie, data verantwoord delen en benutten, verantwoord benutten van de kansen van AI, burgers en ondernemers centraal zetten, digitale weerbaarheid en digitale autonomie versterken, en digitaal vakmanschap en een moderne werkomgeving versterken.

Samenwerking tussen alle overheidsorganisaties en regie is de sleutel tot succes, volgens het principe 'centraal afspreken, federatief inrichten'.

Het Forum Standaardisatie levert een belangrijke bijdrage aan het realiseren van deze bredere overheidsdoelstellingen en het verstevigen van de digitale basis. Het Forum Standaardisatie heeft hierbij als taak om de interoperabiliteit, een toekomstbestendige gegevensopslag en leveranciersafhankelijkheid te bevorderen. Dit doet het door te adviseren over open standaarden en de adoptie ervan te bevorderen.

Maatschappelijke doelen

Het Forum Standaardisatie heeft als voornaamste maatschappelijke doelen bij te dragen aan een meer interoperabele, betrouwbare en inclusieve digitale overheid ten behoeve van de gehele samenleving. Open standaarden spelen een wezenlijke rol in het verwezenlijken van een digitaal autonome Nederlandse overheid, conform (Europese) waarden en afspraken. Ook dragen zij bij aan een sterkere positie van Nederland binnen de Europese en mondiale afspraken.

Om dit te bereiken bevordert het Forum Standaardisatie het gebruik van open standaarden binnen de Nederlandse overheid, via het adviseren over en monitoren van de toepassing van open standaarden. Dit draagt bij aan meer digitale autonomie, een veiligere digitale omgeving, betere toegankelijkheid van overheidsdiensten voor alle burgers, efficiëntere gegevensuitwisseling tussen overheidsorganisaties, vermindering van afhankelijkheid van specifieke leveranciers, en uiteindelijk aan kostenbesparingen.

Het Bureau Forum Standaardisatie

het Forum Standaardisatie wordt bijgestaan door een secretariaat genaamd Bureau Forum Standaardisatie (verder: Bureau). Het Bureau helpt bij de inhoudelijke en procesmatige ondersteuning van het opstellen van adviezen, het beantwoorden van externe vragen en het programmeren en agenderen van thema's. Daarnaast vervult het Bureau een verbindende rol met de beleidsopdrachtgevers, en zorgt het voor de organisatie en verslaglegging van Forumvergaderingen, inclusief communicatie en verantwoording. Daarnaast monitort het Bureau de naleving van het open standaardenbeleid en faciliteert het samenwerken om oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken te vinden.

Ook voert het Bureau in opdracht van het Forum verkenningen en/ of quickscans (eerste selectie) uit naar (actuele) thema's en ontwikkelingen. Het Bureau kijkt hierbij naar (indien van toepassing) kansen van standaardisatie en open standaarden en legt verbinding tussen betrokken partijen op deze (actuele) thema's. Het Forum sluit aan bij de geprioriteerde thema's uit de NDS en hanteert dit als focus voor de komende periode.

Leeswijzer

Hieronder worden de activiteiten van het Forum Standaardisatie opgesomd overeenkomstig de taken van het Forum Standaardisatie uit het huidige Instellingsbesluit.

Elke activiteit (A t/m M) geeft weer hoe het Forum Standaardisatie invulling geeft aan de afzonderlijke taken voor 2026. In 2026 zal echter ook een nieuw instellingsbesluit van kracht gaan worden. Eventuele wijzigingen in het huidige takenpakket zullen in een dergelijk geval door middel van een aanvulling op het werkplan toegevoegd worden.

Activiteiten

A. Adviseren Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Economische Zaken

Taak: het ambtshalve en op verzoek uitbrengen van advies aan de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister van Economische Zaken over de bevordering van standaardisatie, het gebruik en de adoptie van open standaarden.

[algemeen]

Het adviseren over de belangrijkste thema's rondom digitalisering in Nederland zijnde, zoals genoemd in de Nederlandse Digitalisering Strategie (NDS), en de daaruit volgende nadere initiatieven, zoals de werkagenda's van de Stas/BZK en de Min/EZ. Dit draagt ook bij aan de voorgenomen één-overheidsgedachte van de Stas/BZK.

In het kader van open standaarden draagt Forum Standaardisatie bij aan de uitvoering van de NDS. Specifiek voor advies op open standaarden geldt adviseren welke standaarden voor een betere adoptie een wettelijke status dienen te krijgen (zie ook Taak B), uitbrengen van advies over versterkte juridische en bestuurlijke verankering van de 'Pas toe of leg uit' standaarden en advies uitbrengen over standaarden die tot nu toe geen verplichte of aanbevolen status hebben. Voor dit laatste geldt de gewenste innovatie van de GDI, in relatie tot de viertal domeinarchitecturen die beschikbaar komen.

[per dossier]

Semantiek:

Adviseren op het belang van semantiek in de vertaling van beleid via wetgeving naar de praktijk van de uitvoering. Door te weten hoe we beleid hebben doorvertaald in besluiten over mensen kunnen we vooraf de impact van beleid en wetgeving simuleren en controleren hoe iets daadwerkelijk werkt alvorens dit door te voeren. Dit gaat over gestandaardiseerd werken en vastleggen van uitkomsten middels open (semantische) standaarden die over de grenzen van overheidslagen en organisaties (her)bruikbaar zijn. En het waar mogelijk verankeren hiervan in de lijn van wet tot loket.

B. Adviseren over aanwijzen van wettelijke verplichte open standaarden

Taak: inhoudelijke inbreng leveren bij het aanwijzen van wettelijk verplicht toe te passen open standaarden.

[algemeen]

Advisering aan diverse departementen (al dan niet door inbreng via openbare consultaties) waar het gaat om open standaarden waarvan het gebruik is of zal worden opgenomen in een wettelijke verplichting. En daarbij rekening houdende met internationale ontwikkelingen rondom wettelijke verplichtingen van standaardisatie en deze ophalen en delen met onder andere minBZK.

[per dossier]

Veilig internet:

Adviseren over de herziening van de AMvB voor HTTPS en HSTS in het kader van de nieuwe TLS-richtlijn van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC).

Semantiek:

Het op termijn aanreiken van een geheel van open standaarden die de betekenis van ons beleid, onze wetgeving en onze invulling daarvan in de uitvoeringspraktijk herbruikbaar vastleggen. Voorbeeld hierin is de in 2025 in behandeling genomen standaard NL-SBB.

C. Voorstellen aan OBDO voor verplichten en aanbevelen standaarden en voor streefbeeldafspraken

Taak: het doen van voorstellen aan het hoogambtelijk Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) voor het opnemen van open standaarden op de lijst met standaarden waarvoor een 'Pas toe of leg uit'-regime geldt en het opnemen van open standaarden op de lijst met aanbevolen standaarden, evenals het doen van voorstellen voor gebruiksafspraken in de vorm van streefbeeldafspraken.

[algemeen]

Doen van voorstellen voor verplichten ('Pas toe of leg uit'-beleid) of aanbevelen van standaarden op basis van positief doorlopen toetsingsprocedures, na aanmelding door derden, en het doen van voorstellen voor onderhoud van de lijsten (zoals opnemen van nieuwe (versies van) standaarden, verwijderen van standaarden, wijzigen van status van standaarden).

Doen van voorstellen voor gebruiksafspraken in de vorm van streefbeeldafspraken. Deze afspraken zijn op advies van Forum Standaardisatie na instemming van alle overheidslagen bekrachtigd in het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) of haar voorganger, het Nationaal Beraad Digitale Overheid.

Het in afstemming met bureau OBDO voorbereiden en organiseren van de agendapunten, annotatie en stukkenstroom van het Forum Standaardisatie richting SO-OBDO en OBDO.

D. Verplichten of aanbevelen van standaarden (toetsingsprocedure)

Taak: het uitvoeren en onderhouden van de procedures voor toetsing van standaarden en het beheer van de lijsten met standaarden.

[algemeen]

Het beheren, onderhouden en- doorontwikkelen van de lijst open standaarden. Dit vindt plaats via:

1. het toetsen van aangemelde nieuwe (versies van) standaarden, verzoeken tot verwijdering en wijziging van status van standaarden op de 'Pas toe of leg uit'-lijst of lijst aanbevolen standaarden.
2. het implementeren van aanbevelingen van het onderzoek Doorontwikkeling Lijsten.
3. evaluaties uitvoeren om de kwaliteit van de 'Pas toe of leg uit'-lijst te borgen.
4. beheer en publicatie van registraties van FS-standaarden als linked open data in samenwerking met de NORA in NORAwiki. Hierdoor is het mogelijk registraties te hergebruiken op andere platformen volgens linked data principes en -standaarden.
5. Nalopen op geharmoniseerde of verticale standaarden internationaal via het netwerk. Bij criteria voor het in procedure nemen of toetsen van open standaarden voor de 'Pas toe of leg uit'-lijst, voorwaarden opnemen dat de betreffende standaard geverifieerd wordt op internationale geharmoniseerde of verticale standaarden.

E. Bevorderen van adoptie en gebruik van open standaarden

Taak: Het bevorderen van de adoptie en het gebruik van open standaarden met een publiek, maatschappelijk en privaat belang en meerwaarde, door het geven van voorlichting en het organiseren van netwerkbijeenkomsten, rondetafelgesprekken en platformoverleggen voor overheden en bedrijven, en het tot stand brengen van samenwerking met en tussen relevante partners van de overheid en uit het bedrijfsleven.

[algemeen]

Het proactief aansporen van overheidsorganisaties en leveranciers met concreet implementatieadvies, het fungeren als vraagbaak, en het ontwikkelen van how-to's, tools en laagdrempelige communicatie.

Organiseren van overleg voor Beheerders & BOMOS, i.s.m. Logius, Geonovum en HAN Hogeschool en Forum Standaardisatie is zichtbaar op en draagt bij aan netwerkbijeenkomsten, waaronder GovTech, Public Spaces, ECP-jaarfestival, Digital Architecture Design Day.

Het bevorderen van samenwerking tussen relevante standaarden en beleidslijnen in het kader van het Federatief Datastelsel (FDS).

Communicatie:

1. Laagdrempelig communicatiemateriaal en hulpmiddelen te maken voor overheid en bedrijfsleven over de wettelijk verplichte standaarden, de streefbeeldafspraken en de 'pas toe of leg uit'-standaarden.
2. Door voor alle standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst een concreet bestaand gebruiksvoorbeeld te beschrijven om de maatschappelijke meerwaarde van 'pas toe of leg uit'-standaarden te verduidelijken (meerjarig actiepunten).
3. Het laten organiseren van het jaarlijkse netwerkseminar De dag van de Interoperabiliteit om mogelijke oplossingen voor generieke en sectorspecifieke standaardisatievraagstukken toe te lichten.

[per dossier]

Veilig internet:

1. In 2026 zetten we onze coördinerende deelname in het Platform Internetstandaarden voort. Hiermee dragen we bij aan de doorontwikkeling van internet.nl, waarmee de adoptie van de informatieveiligheidsstandaarden laagdrempelig kan worden gemeten. De doorontwikkeling zorgt dat internet.nl kan worden uitgebreid met meer standaarden, en dat score gebaseerd blijft op de actuele richtlijnen en kaders. Daarnaast mede-organiseren we verschillende bijeenkomsten binnen het platform die de adoptie en doorontwikkeling van standaarden stimuleren.
2. Binnen de overheid faciliteren we, naar verwachting twee keer, het Betrouwbare OverheidsMail (BOM)-overleg ten behoeve van kennisuitwisseling over en stimulering van de toepassing van open standaarden voor veiligheid en betrouwbaar e-mailverkeer.
3. In internationale context dragen we binnen het kader van informatieveiligheidsstandaarden bij aan het Internet Governance Forum (IGF), de Global Internet Standards Testing Community en het Europese veilige-e-mailinitiatief MESSEU.

Semantiek:

1. Het (laten) organiseren van bijeenkomsten over het belang van semantiek, het inrichten van een learning community (overheid, academisch en bedrijfsleven) om kennis en vaardigheden verder te ontwikkelen en onderwijzen, het inrichten van een doing community (overheid en bedrijfsleven) om mensen bij elkaar te brengen en multi- en interdisciplinair te werken en kennis te delen.

Uitwisselingsfundament:

1. Participeren aan bijeenkomsten voor het Kennisplatform API's en deelname in de stuurgroep om het toepassen van de REST API standaarden te ondersteunen.

Openbaar en toegankelijk:

1. Voor een transparante overheid is het noodzakelijk dat overheidsinformatie en -data online vindbaar zijn, digitaal toegankelijk, herbruikbaar, in een open format via openstandaarden. Deelname aan Nederlandse Actieplan Open Overheid 2023-2027 in het kader van het lidmaatschap aan het Open Gouvernement Partnership (OGP) in samenwerking met minBZK via de (half)jaarlijkse meting van toepassing van de verplichte open standaarden (Monitor Open Standaarden). En via doorlopende campagne van de keuzehulp OpenPubliceren. De keuzehulp OpenPubliceren helpt overheden bij publiceren en uitwisselen van overheidsinformatie en -data, volgens open standaarden en voor mens en machine.

F. Monitor Open Standaarden en meting Informatieveiligheidsstandaarden

Taak: het periodiek toetsen en het publiceren van de naleving van overheidsbrede afspraken over het gebruik van open standaarden aan de hand van een jaarlijkse monitor en een halfjaarlijkse meting van het gebruik van informatieveiligheidsstandaarden.

[Algemeen]

De beleidsopdrachtgevers van het Ministerie van BZK en het Ministerie van EZ hebben aan het Forum opgedragen om jaarlijks onderzoek te doen naar de uitvoering van het open standaarden beleid, en halfjaarlijks onderzoek naar het gebruik van informatieveiligheidsstandaarden.

[per dossier]

Monitor Open Standaarden: de onderzoeksagenda van de Monitor Open Standaarden bestaat in 2026 uit de volgende onderdelen:

1. Een onderzoek naar de uitvraag van relevante standaarden in aanbestedingen;
2. Een onderzoek naar het gebruik van relevante standaarden in de GDI voorzieningen;
3. Een onderzoek naar de uitvraag van overige ICT kaders in aanbestedingen (op verzoek van OBDO);
4. Een onderzoek onder beheerders en leveranciers naar het gebruik van de standaarden van de 'Pas toe of leg uit' lijst.

De resultaten van eerste twee onderdelen worden naar verwachting in juni 2026 voorgelegd aan het Forum, en hebben primair tot doel om de staatsecretaris van BZK in staat te stellen om in de tweede helft van 2026 aan de Tweede Kamer te kunnen rapporteren over de uitvoering van het open standaarden beleid. Omdat het OBDO als taak opgedragen heeft gekregen om het gebruik van de 'Pas toe of leg uit' standaarden overheidsbreed te stimuleren en te volgen, ontvangt het OBDO in september 2026 de onderzoeksresultaten en de duiding die het Forum daaraan heeft gegeven, en tevens diverse voorstellen over (mede) door het OBDO te initiëren dan wel te onderschrijven maatregelen.

Het derde onderzoek wordt dit jaar specifiek uitgevoerd op uitdrukkelijk verzoek van het OBDO. Het heeft primair tot doel om het OBDO inzicht te verschaffen over de hantering in aanbestedingen van andere al dan niet verplichte kaders. Voorzien is dat dit onderzoek in september 2026 besproken zal worden bij het Forum, waarna behandeling in het OBDO voorzien is in december 2026.

Het vierde onderdeel, het gebruiksgegevensonderzoek, zal worden geagendeerd voor de Forum vergadering in december 2026. Het onderzoek heeft primair tot doel om buiten de periodieke evaluaties van een standaard om, de vinger aan de pols te kunnen houden inzake recente ontwikkelingen, en inzake groei of daling in het gebruik van een specifiek standaard. Het onderzoek kan daarom ook aanleiding geven voor een periodieke evaluatie.

Communicatie monitorresultaten (o.a. kennisuitwisseling binnen overheid en markt).

- o Uitlichten van goed scorende aanbestedingen (koekenactie).
- o Updaten van monitorresultaten in de NORA
- o Ondersteuning bieden bij het agenderen van monitorresultaten in ambtelijke gremia

Meting Informatieveiligheidsstandaarden:

Daarnaast voeren we de halfjaarlijkse Meting Informatieveiligheidsstandaarden uit. Hieruit maken wij ook afgeleide producten, zoals de meting van de wettelijk verplichte informatieveiligheidsstandaarden onder de Wdo, leveranciersafhankelijkheid en adoptie van 'pas toe, of leg uit'-standaarden waarvoor (nog) geen streefbeeldafpraak bestaat.

G. Aanspreken van achterblijvers

Taak: Het aanspreken van achterblijvende partijen, onder meer via het hoogambtelijk OBDO, op het gebruik van de 'Pas toe of leg uit'-standaarden en het naleven van het 'Pas toe of leg uit'-beleid.

[algemeen]

Het helpen van de beleidsopdrachtgevers, van CIO Rijk en van de leden van het OBDO bij het realiseren van betere naleving van de besluitvorming van het OBDO op het gebied van standaardisatie, zoals opgenomen in de NDS.

Wij zetten in op minstens vijf presentaties van de voorzitter in verschillende hoogambtelijke en tactische overheidskoepelgremia waarin bestuurders aangesproken worden op het gebruik van open standaarden (conform OBDO-besluit maart 2021).

In samenwerking met BZK in gesprek te gaan met diverse toezichthouders, waaronder ADR, over naleving, toezicht en handhaving van de afspraken rond de toepassing van open standaarden van de 'Pas toe of leg uit'-lijst en de lijst aanbevolen standaarden en de streefbeeldafspraken. En daarbij mee te nemen de wens om de auditdruk te verkleinen/niet verder te verhogen.

[per dossier]

Veilig internet:

1. Het bevorderen van en communiceren over de transitie van vorige generatie naar de volgende generatie Authenticatie-standaarden (SAML naar Nederlands profiel op OIDC)
2. Aan de hand van de resultaten uit de Meting Informatieveiligheidsstandaarden blijven wij in 2026 achterblijvers aanschrijven en aanmoedigen hun beveiliging op orde te brengen. Wij blijven een actieve deelnemer in de overleggen die BZK faciliteert ten behoeve van het verbeteren van de adoptie van informatieveiligheidsstandaarden. Mede in het licht van de voortgang in de halfjaarlijkse "stand van zaken adoptieacties" (onder wisselend voorzitterschap BZK/DO en CIO-Rijk, die rapporteren aan het OBDO).

Bouwen en wonen:

1. Deelnemen aan overleggen om de adoptie van verplichte bouwstandaarden te vergroten. Daarnaast, in samenwerking met partners, het signaleren van nieuwe bouwstandaarden die kunnen leiden tot betere afspraken, samenwerking en efficiëntie tussen publieke en private sectoren in de bouw.

Economie en werk:

1. Vanuit accounthouderschap van het WDO-datamodel in gesprek gaan en blijven met de NVWA over de achterblijvende adoptie van deze standaard in hun systemen in samenwerking met de beheerder, de Douane.

H. Verweven Open Standaarden in bestaande kaders

Taak: het doen van voorstellen voor het verweven van standaardisatie- en open standaarden beleid in reeds bestaande kaders.

[algemeen]

Met opdrachtgevers, architecten, CIO-adviseurs...

- i. verkennen van mogelijkheden om gebruik open standaarden te vergroten, mede door het verweven ervan in bestaande kaders als BIO-, CIO-toetskaders, inkoopvoorwaarden (ABRO) en bijbehorende PDCA-cycli.;
- ii. bij te dragen aan het beleggen van toezicht op wettelijk verplichte open standaarden, waaronder Digitoegankelijk, en 'pas toe of leg uit');
- iii. Stimuleren van het invoeren van gestandaardiseerde methoden en open standaarden als onderdeel van het Beleidskompas.
- iv. Als lid van de Architectuurraad Digitale Overheid (voorzitter Forum Standaardisatie) signaleren en adresseren van standaardisatiekansen.

Forum Standaardisatie sluit aan bij de governance van de MIDO, GDI en NORA door voor het aanjagen van adoptie:

- i. als lid van de Architectuurraad (voorzitter Forum Standaardisatie) in samenwerking met bureau MIDO de voortgang van de adoptie van open standaarden in de GDI te

bewaken en voorstellen te doen, ook in relatie tot de NORA en de Architectuur Digitale Overheid;

- ii. het volgen van en de voorzitter en/of het Forum Standaardisatie attenderen op relevante ontwikkelingen met betrekking tot de programmeringstafels van de GDI;
- iii. input te leveren voor toetsings- en adoptiekaders.
- iv. Een proces uit te werken om versneld status toe te kunnen kennen aan standaarden die nieuw in de GDI zijn opgenomen.

Forum Standaardisatie werkt, op verzoek van CIO Rijk, gezamenlijk aan de versterking van de rijksbrede naleving van het digitaliseringsbeleid rond interoperabiliteit door:

- i. conform I-strategie Rijk 2021-2025 (en opvolger) meer aandacht te vragen voor de feitelijke implementatie van open standaarden in rijksbrede voorzieningen en rijkskaders (bijvoorbeeld door het maken van een vertaalslag van het concreet toepassen van de open standaard in de voorziening);
- ii. het op verzoek adviseren op het beheren en ontwikkelen van kaders;
- iii. Het adviseren over het toevoegen van open standaarden als onderdeel van de CIO oordelen. De inzet van het Forum Standaardisatie is gericht op ondersteuning en naleving daarvan.

[per dossier]

Veilig internet:

- 1. In 2026 blijven wij ons inzetten om de informatieveiligheidsstandaarden goed te borgen in relevante kaders, zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), de Inkoop-eisen Cybersecurity Overheid (ICO) Wizard en het Domeinnaambeleid Rijksoverheid.
- 2. FS draagt bij aan de uitvoering van NDS het Nationale Actieplan Webbeleid door overheden te ondersteunen in het grip krijgen op hun domeinnaamportfolio.

Semantiek:

Het structureel inbrengen van het belang van semantiek in de genoemde kaders. Het onder de aandacht brengen van de multidisciplinaire methodieken van gestructureerd en gestandaardiseerd in kaart brengen van hoe wetgeving zich vertaalt naar de uitvoeringspraktijk. En hierbij de inzet van semantische standaarden voor vastlegging en uitwisseling tussen organisaties.

I. Samenhang, synergie en standaardisatie

Taak: het functioneel inzichtelijk maken van de samenhang tussen sectoroverstijgende open standaarden die relevantie hebben voor de digitale overheid, het in kaart brengen van mogelijke synergie tussen open standaarden/toepassingsgebieden, het doen van onderzoek naar ontbrekende of achterblijvende open standaarden en standaardisatieactiviteiten en een bijdrage te leveren aan standaardisatie in relatie tot generieke digitale voorzieningen.

[per dossier]

Semantiek:

1. Het doorontwikkelen van semantische, multidisciplinaire methoden en het landschap van bijpassende standaarden en bijbehorende tooling ter ondersteuning. Het bijdragen aan inbreng hiervan in het Beleidskompas en MIDO-structuren. Het faciliteren van promotieonderzoek naar methodiek en bijbehorende standaarden en tooling, alsmede het faciliteren van een leerstoel wetgeving in de digitale rechtsstaat.

Openbaar en toegankelijk:

1. Bevorderen van samenwerking op de generieke metadata in open metadatastandaarden voor eenduidig beschrijven en vastleggen van overheidsinformatie en begrippen, incl. afstemmen van relatie tussen metadatastandaarden. Doormiddel van te participeren in Stelsel van Metastandaarden en met relevantie gremia om tafel gaan.

J. Volgen van ontwikkeling standaarden met publiek, maatschappelijk en privaat belang

Taak: Het volgen en in beeld brengen van de ontwikkeling van standaarden met een publiek, maatschappelijk en privaat belang.

[algemeen]

Het inbrengen en verstevigen van maatschappelijk perspectief in het Forum Standaardisatie bij de digitalisering van de overheid via aandacht voor digitalisering van publieke waarden, voor een digitale publiek ruimte (publiek internet), voor digitale gemeenschapsgoederen en een open en toegankelijke overheid, zowel vanuit nationale als internationale perspectieven.

1. Aanleveren van gegevens, visies o.a. vanuit de beheerder en aanjagers van de standaard etc.
2. Best Practices delen vanuit de Interoperability Portal voor Nederlandse overheidsdiensten o.a. via het Bureau Architectuur.

[per dossier]

Semantiek:

1. Semantiek staat centraal in de vertaling van beleid via wetgeving naar de praktijk van de uitvoering. Door te weten hoe we beleid hebben doorvertaald in besluiten over mensen kunnen we vooraf de impact van beleid en wetgeving simuleren en controleren hoe iets daadwerkelijk werkt alvorens dit door te voeren. De Eerste en Tweede Kamer vragen aandacht voor gestructureerd en methodisch werken om dit inzicht te verkrijgen. En een verankering hiervan in het wetgevingsproces. Actief volgen en waar nodig bijdragen aan de realisatie van deze ontwikkelingen.

Cloud:

1. Uitvoering van het plan van aanpak markt en open (cloud) standaarden, waaronder actueel overzicht Cloud standaarden, samenwerkingsverbanden opzetten en onderhouden.
2. Relatie aanbrengen tussen open standaarden met referentie-implementaties zoals beleidsmatige lagenmodellen ('stacks'; zoals EuroStack, PublicStack, GovStack en Sovereign Cloud Stack), en ontwikkelingen rond lagenmodellen monitoren. Het 'stack'-concept met een stapeling van lagen wordt benut om het inzicht in afhankelijkheden te ordenen. EuroStack is een lagenmodel dat steeds meer terrein wint als referentie-implementatie voor realiseren van digitale autonomie. Standaarden maken deel uit van deze stacks. Stacks bieden inzicht in Europese concepten, standaarden en werkende (open source) componenten voor hergebruik en voor verdere ontwikkeling op Europese schaal.

Veilig internet:

1. Het volgen van de laatste ontwikkelingen rondom informatiebeveiligingsstandaarden en monitoren de ontwikkelingen van standaarden binnen bijvoorbeeld de IETF die in de toekomst in aanmerking komen voor de 'Pas toe, of leg uit'-lijst.

K. Verkennen en adviseren

Taak: Het uitvoeren van verkenningen naar en adviseren over informatieveiligheid, semantiek, multidisciplinair en open werken, digitaal toegankelijke, eenduidige en herkenbare overheidsdienstverlening en nieuwe ontwikkelingen als gevolg van innovaties.

Verkenningen

Naar kansen met standaardisatie, harmonisatie en interoperabiliteit:

1. Het uitvoeren van Verkenningen en/ of quickscans (eerste selectie) naar (actuele) thema's en ontwikkelingen, de (indien van toepassing) kansen van standaardisatie en open standaarden hierbij, en het leggen van verbinding tussen betrokken partijen op deze (actuele) thema's.
2. De onderstaande thema's en ontwikkelingen zijn voor 2026 benoemd:
 - i. Artificial Intelligence (AI) (NDS-thema)
 - ii. data en gegevensuitwisseling (FDS) (NDS-thema)
 - iii. energie-efficiëntie/circulariteit
 - iv. verminderen van audit-last

Cloud:

1. Het cloudonderzoek naar datasoevereiniteit voor actueel overzicht Cloud standaarden, betrokkenheid van marktpartijen en samenwerkingsverbanden opzetten en onderhouden.

Veilig internet:

1. In het kader van domeinnaambeheer dragen wij bij aan de trajecten rondom de uniforme domeinnaamextensie (.gov.nl), het Register Internetdomeinnamen Rijksoverheid (RIO) en (het uitvoeren van) het Domeinnaambeleid Rijksoverheid. We blijven in 2026 het Beheerbaarheid Internetdomeinen Rijk (BID-R)-overleg faciliteren zodat overheden hun expertise over dit onderwerp kunnen uitwisselen en uitbreiden. Dit draagt bij aan een eenduidige en herkenbare overheid en is noodzakelijk voor het goed en volledig kunnen implementeren van de informatieveiligheidsstandaarden.
2. Nieuwe update voor de Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus (tweejaarlijkse update-cyclus) en uitbouw van de community rond betrouwbaarheidsniveaus als gevolg van Nederlandse implementatie van eIDAS 2. De Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus (HB) concentreert zich op onderwerpen die buiten de Regeling Betrouwbaarheidsniveaus vallen maar wel relatie hebben met het kiezen van een betrouwbaarheidsniveau. Zo heeft de HB ook een aanjagende werking op de Regeling.

L. Internationaal

Taak: Het leveren van inbreng over Nederlandse standpunten ten aanzien van internationale en Europese ontwikkelingen op het gebied van standaardisatie van elektronische gegevensuitwisseling met een publiek, maatschappelijk en privaat belang en meerwaarde.

[algemeen]

De Nederlandse betrokkenheid bij standaardisatie is in kaart gebracht via een afzonderlijk onderzoek uit 2025. Hierop volgt een vervolgonderzoek naar de uitvoering van de aanbevelingen uit het onderzoek van 2025. Een van de mogelijke deelonderwerpen is advisering voor beleid over capaciteitsopbouw voor standaardisatie: de gerichte inzet van standaardisatiecapaciteit door Nederland in de Europese Commissie, onder andere door het organiseren van sessies met standaardisatie-experts.

De volgende punten maken onderdeel uit van de inbreng over de Nederlandse standpunten:

- i. Ophalen van feedback voor het Rollingplan ICT on Standardisation van het Multi Stakeholder Platform (MSP) on ICT Standardisation van de Europese Commissie.
- ii. Standaardisatie kennis vanuit Nederland delen via het MSP om Nederland binnen Europa op de kaart te zetten (NTA).
- iii. Duiding van Europese wet- en regelgeving en jurisprudentie in relatie tot de werkzaamheden van het Forum

[per dossier]

Veilig internet:

1. Internationaal onder de aandacht brengen van het Monitoren van Internetveiligheidsstandaarden met tooling internet.nl om zo de community te laten groeien en adoptie van standaarden te stimuleren.

M. Publiek-private samenwerkingsverbanden en keten-samenwerking

Taak: Het participeren in publiek-private samenwerkingsverbanden en stimuleren van samenwerking in de keten door het bevorderen van generieke open standaarden voor sectoren.

[algemeen]

Door deze standaarden te implementeren, wordt de interoperabiliteit vergroot, wat leidt tot efficiëntere processen en een betere samenwerking tussen diverse partijen. Het uiteindelijke doel is om een meer geïntegreerde en innovatieve aanpak te realiseren die ten goede komt aan alle betrokken stakeholders.

Dit bereiken wij door:

- i. Markt en open standaarden (voorheen: leveranciersbetrokkenheid), o.a. betrekken van CIO Platform Nederland.
- ii. Actieve bestuurlijke participatie in het platform Pleio, waardoor we de samenwerking tussen overheidspartijen bevorderen.
- iii. Deelname aan relevante bijeenkomsten en stimuleer samenwerking in de keten door het bevorderen van open standaarden voor sectoren, zoals bij bouwstandaarden, linked data standaarden en API-standaarden.

Werkwijze

In aanvulling op de hierboven genoemde activiteiten en taken, is de paragraaf over Werkwijze gericht op een gestructureerde en effectieve aanpak. Dit omvat samenwerking met stakeholders, het inzetten van capaciteit en het prioriteren van relevante onderwerpen. Daarnaast worden de activiteiten van de leden van het forum en hun aanstelling omschreven.

Effectieve aanpak en pionieren

In aanvulling op de hierboven genoemde taken benoemt dit werkplan enkele onderwerpen die een standaardisatie-effect en een maatschappelijk effect hebben en waarop het (Bureau) Forum Standaardisatie een pioniersfunctie vervult.

Deze onderwerpen vallen weliswaar in de marge van de taken uit het werkplan, maar zijn desondanks wel het noemen waard vanwege de voorbeeldfunctie van (Bureau) Forum Standaardisatie voor andere overheden en organisaties. Hierbij geldt het principe "lead by example": als Forum Standaardisatie zelf (blijven) voldoen aan de (relevante) standaarden op lijst open standaarden.

Het gaat ten eerste om inzet op de informatiehuishouding van het Forum Standaardisatie zelf, met aandacht voor actieve openbaarmaking en archivering van vergaderstukken en het toepassen van digitoegankelijkheid.

Een tweede aspect is de inzet op open communiceren waaronder pionieren in het gebruik van de Forum Standaardisatie-website en nieuwe vormen van sociale media op basis van publieke waarden.

Als laatste gaat het om het gebruik van open en leveranciersonafhankelijke oplossingen voor samenwerk- en kantoorsoftware.

Samenwerking en Stakeholders

Het Forum Standaardisatie (het Forum) werkt samen met diverse interne en externe stakeholders om haar taken uit te voeren. Dit omvat relevante partners van de overheid en uit het bedrijfsleven.

Samenwerking met het bedrijfsleven is nauw om aan te sluiten bij gangbare open standaarden. Wetenschap voegt een onafhankelijke invalshoek toe, en het maatschappelijk veld adviseert over het verbeteren van de digitale overheidsdienstverlening. Het Forum participeert ook in publiek-private samenwerkingsverbanden en stimuleert samenwerking in de keten.

Het Forum wordt in zijn taken ondersteund door een secretariaat en uitvoeringsorganisatie genaamd Bureau Forum Standaardisatie, dat is gehuisvest bij Logius. Het Bureau ondersteunt de Forum-leden en de beleidsopdrachtgevers, en dient objectief de kwaliteit van te verplichten standaarden en haar beheer te bepalen, en de naleving van het open standaardenbeleid te toetsen. De algemeen directeur van Logius is lid en tevens secretaris van het Forum.

Capaciteit BFS en prioriteiten

In de verdeling van de capaciteit van Forum en BFS ten aanzien van deze taken wordt rekening gehouden met de volgende beleidsprioriteiten en -ambities:

1. Vanuit en in samenwerking met het Forum in te vullen. Beheren, doorontwikkelen en publiceren van de 'pas toe of leg uit'-lijst en de lijst aanbevolen standaarden en de adoptie van de standaarden op deze lijsten.
2. Adviseren rond het halen van de streefbeeldafspraken IV-standaarden (web + e-mail), en de streefbeeldafpraak IPv6.
3. Stimuleren dat alle basisregistratie API's en alle API's op developer.overheid.nl zijn ontsloten conform de 'pas toe of leg uit'-standaard (OpenAPI Specification / REST-API Design Rules).
4. Stimuleren van uitvraag bij aanbestedingen naar minimaal één relevante standaard.
5. En stimuleren van het gebruik van relevante standaarden bij GDI-voorzieningen.
6. Bijdragen aan het BZK DS beleidstraject herkenbare en veilige digitale overheid door onder andere uitvoeren onderzoek domeinnaambeleid en adviseren Register Internetdomeinnamen Overheid (RIO), en Verkenningen en/of quickscans uitvoeren voor kansen van standaardisatie en open standaarden

7. Relevante ontwikkelingen zoals Cloud en AI in relatie tot open standaarden in kaart brengen (verkenningen), monitoren en waar van toepassing actie op ondernemen.